

244., 246. és 202. §§-ai értelmében az ott említett cselekményeket — a törvény szavai szerint — éppen az igazgatóságnak kell teljesítenie; a hivatkozott törvény 119. §-a, 157. §. ut. bek., a 162., 166., 201. és 205. §§-ok szerinti jogcselekményekre pedig a dolog természete szerint az igazgatóság köteles, illetve jogosult oly r.-t. esetében, amely a csődnyitás előtt felszámolását el nem határozta. De nincs is annak törvényes akadálya, hogy az igazgatóság egyes tagjai tisztükről lemondjanak.

Táji.

Az egyéni cég és tulajdonosa. Mult számunkban B. S. ismertette a kir. Kuriának egyik ítéletét, amely a felülvizsgálati kérelmet elutasítván, az „alpereseknek“ ítelt meg perköltséget, holott alperesként az egyéni cég s annak tulajdonosa állván perben, akik lényegében egy személynek tekintendők, a többes szám használata az ítélet rendelkező részében helytelennek látszik.

E részben a kir. Kuria gyakorlata aligha enged kétséget, így a VII. sz. tanács elvi éllel oktatta ki az alsóbiróságokat 7330/1923. sz. ítéletében, kimondván, hogy „az a felfogás, amelyik az egyéni céget és annak tulajdonosát két különálló jogalanynak tekinti, téves, mert az egyéni cég a cégtulajdonosnak a kereskedelmi forgalomban használt megjelölése csupán s így az egyéni cég a perben nem is szerepelhet a cégtulajdonostól különálló peres félként“.

Az egyéni cég s annak tulajdonosa tehát csakis mint egymásra utaló megjelölések állhatnak a perben szereplő valamelyik fél megnevezéseként. (Pl. zárójelben.)

F. P.

Százszázalékos kényszeregyezés. A szegedi kir. ítélőtábla 1925. július 7-én P. I. 1470/1925/26. sz. a. következő végzést hozta:

Az elsőbíróság végzését feloldja: *Indokok:* Az elsőbíróságnak azt a végzését, amellyel a kényszeregyezési eljárást a 4070/1925. M. E. számú rend. rövidítve az alábbiakban: R. 56. §-ának 5. pontja alapján abból az okból, mert az egyezségi ajánlatot a hitelezőknek kétharmad többsége el nem fogadta, megszüntette, az adós kellő időben felfolyamodással támadta meg és kérte az elsőbírói végzés megváltoztatásával az ő egyezségi ajánlatát elfogadottnak kijelenteni.

A felfolyamodással élő adós azt panasolja, hogy az elsőbíróság a 15.700/1925. I. M. számú rendelet 2. §-ában foglalt jogszabály sérelmével bocsájtotta az ő egyezségi ajánlatát szavazásra és azt vitatja, hogy a hivatkozott rendelet intézkedéseiből kifolyólag az ő egyezségi ajánlatát azért, mert az a követeléseknek két évet meg nem haladó határidő alatt teljes összegben való megfizetését ajánlja, az elsőbíróságnak a hitelezők szavazása alá bocsájtania nem lett volna szabad, hanem azt minden szavazás nélkül elfogadottnak kellett volna kijelentenie.

A felfolyamodással élő adósnak ez a panasza és jogi álláspontja alaptalan.

A R. 47. §-a úgy intézkedik, hogy a szavazás tárgya az egész egyezségi ajánlat elfogadása vagy el nem fogadása.

Az egyezségi ajánlatnak szerves része nemcsak az, hogy az adós a követeléseknek mekkora hányadát ajánlja megfizetni, hanem az is, hogy a felajánlott hányadot mikor, minő részletekben kívánja megfizetni és hogy az egyezésben vállalt kötelezettségének a teljesítése tekintetében minő biztosítéket nyújt.

Ezért mindezek a kérdések, mint az egységes ajánlatnak elválaszt-hatatlan részei, a R. 47. §-a szerint a hitelezők szavazása alá esnek.

A R. 47. §-ának ezt az intézkedését a 15.700/1925. I. M. számú rendelete hatályon kívül nem helyezi, hanem csak az alábbiak szerint módosítja.

Ennek a rendeletnek 1. §-a szerint a kényszeregyezségi eljárás, a szakasz második bekezdésében foglalt kivételtől eltekintve, csak akkor indítható meg, ha az adós olyan ajánlatot tesz, hogy az őt terhelő tartozásoknak legalább 40 százalékát az ott meghatározott időponttól számított egy év alatt megfizeti. Ugyanezen rendelet 2. §-a pedig úgy intézkedik, hogy amennyiben az adós a tartozásoknak a kiegyenlítésére 40 százaléknál nagyobb hányadot ajánl fel, a bíró a 40 százalékot meghaladó többletnek, *de csakis ennek a többletnek* a megfizetésére a felajánlott magasabb hányadnak megfelelő méltányos hosszabb határidőt szabhat. A további rendelkezésekből pedig az tűnik ki, hogy a bíró a 40 százalékot meghaladó többletnek a megfizetésére két évet meghaladó határidőt nem szabhat még akkor sem, ha az adós tartozásai teljes összegének a kiegyenlítését ajánlja, vagyis 2 évnél hosszabb határidő kiszabásához mindig a hitelezők többségének hozzájárulása szükséges, ellenben a két évnél nem hosszabb határidő kiszabása tekintében nem szükséges a hitelezők hozzájárulása, hanem az mindig bírói mérlegelés tárgya.

Ezeket a rendeleti intézkedéseket egybevetve a R. 47. §-ával, nyilvánvaló, hogy az adós egyezségi ajánlatát minden körülmények közt, tehát akkor is, ha az a tartozások teljes összegének egy év alatt leendő megfizetését ajánlja, a hitelezők szavazása alá kell bocsátani, mert a 15.700/1925. I. M. számú rendelet csak azt a jogot adja a bírónak, hogy a tartozások 40 százalékát meghaladó ajánlat esetében a 40 százalékot meghaladó többletnek a megfizetésére állapítson meg egy évnél hosszabb, de két évet meg nem haladó határidőt és csakis ennek a többletnek megfizetésére ily módon megállapított, két évet meg nem haladó határidő tekintetében nem kell a hitelezők szavazását elrendelni.

Mindezekből nyilvánvaló, hogy a 15.700/1925. I. M. számú rendelet nem tartalmaz oly intézkedést, mely szerint akkor, ha az adós tartozásai teljes összegének egy év alatt leendő megfizetését ajánlja, az egyezségi ajánlatot a hitelezők szavazása alá bocsátani nem lehet, hanem azt a bírónak elfogadottnak kell kijelenteni.

A felvetett kérdésben — mint velünk közlik — a gyakorlat eltérő. Az egyik bíró 100 százalékos ajánlat mellett egyáltalán nem szavaztat, hanem ha a vagyontfelügyelő jelentése az ajánlat elfogadása mellett szól, megadja a moratóriumot, a másik pedig leszavaztatja a hitelezőket és csak akkor engedélyezi a hosszabb teljesítési határidőt, ha a R. szerinti többség az egyezséget megszavazza. A fent közölt határozat álláspontja pedig az, hogy a 40 százalékot meghaladó többletnek 1—2 év közti határidőben leendő megfizetésé felől határozhat a hitelezők meghallgatása nélkül, azonban 1 éven belüli fizetés felajánlása esetében nem mellőzhető a szavazás.

Mindenesetre helyes a szegedi T. határozata abban, hogy nincs olyan kényszeregyezség, amelynek el- vagy el nem fogadása kizárólag a bíró jóvoltától függne. Ez *kényszer* volna, de nem volna *egyezség*. S bizonyos az is, hogy a 15.700/1925. I. M. sz. rendelet az interpretetort szinte megoldhatatlan feladat elé állítja. Helyesen emeli ki a határozat azt is, hogy a hányad összege a fizetési határidő és kantéllák kérdése egységes egész, amelyet nem lehet részletekben elfogadni vagy elvetni. Ez az, amit e sorok írója is ismételtelen kifejtett.¹⁾ Hogy e felfogás mellett marad-e és minő tér az id. rend, 2. §-a számára: ezt persze bajos meg-

¹⁾ *Meszlény*: A csődönkívüli kényszeregyezségről, II. kiad., Budapest 1925., 18. s. k. II., Pester Lloyd 1925. április 1.: estilap.

mondani. A hitelezők érdekeinek flagrans megsértése csak úgy kerülhető el, ha a bíró a szavazás előtt kötelezőleg és meg nem másíthatólag közli, milyen „méltányos határozást” fog szabni, s a szavazás ennek ismeretében és mérlegelésével történik. *M.*

Ki viseli a forgalmiadót? Pénzügyi törvényeink a ne sutor ultra crepidam szerénységével csak azt a kérdést szokták szabályozni, hogy kit terhel valamely közszolgáltatás kötelezettsége a kincstárral szemben és hallgatnak arról, hogy a szerződő felek egymásközötti viszonyában van-e és minő megtérítési szabály. Pénzügyi szabályaink ezen „szak-szerű” szűkszavúsága hozza azután magával, hogy vitás magánjogi kérdések keletkezzenek. A vámfel pénz emelések korszakában így sűrűn vetődött fel a kérdés a vámfel pénznek a szerződés lekötele és a teljesítés közötti időben történt emelése esetén, hogy kit terhel az újabb emelkedés. A rendeletet, melyet elég sűrű időközökben követték egymást, következetesen hallgattak a „magánjogi” kérdéssről. Ugyanígy nem nyulnak a kérdéshez a forgalmiadó törvények. Most azután a Kuria állást foglalt e kérdésben és a törvény szerkezetéből helyesen vonta le a szabályt, hogy kikötés híjján a forgalmiadó a vevőre át nem hárítható. A Kuria P. VII. 5562/924. sz. határozatából idézzük a vonatkozó részt:

Az 1921. évi XXXIX. t. c. 29. és 34. §-ai értelmében a forgalmi adó fizetése az eladót terheli. Az eladó az őt terhelő forgalmi adót külön kikötéssel átháríthatja ugyan a vevőre, a peres felek között azonban az irányadó tényállás szerint ilyen külön kikötés nem történt s így nincs jogszerű alappja felperes azon kereseti kérelmének, hogy az alperesek a szerződésben meghatározott vételáron felül megfizessék neki az 1/20%-os forgalmi adó összegét is. A felülvizsgálati panasz tehát ebben az irányban is alaptalan. *B. S.*

Nyolc százalékos meghaladó kamat telekkönyvi bekebelezése. Gróf K. A. 25.000 osztrák schilling kölcsönt óhajtott felvenni ingatlanára és e célból kérte a felveendő 25.000 osztrák schilling tőke és annak évi 18 százalékos kamatai erejéig a rangsor feljegyzését. A budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság a kérelemnek a 8 százalékos kamatot meghaladó részét elutasította azzal az indokollással, hogy az 1923. évi XXXIX. t. c. 4. §-a szerint a külföldi pénzre szóló tartozás esetére a hivatkozott t. c.-ben meghatározott magasabb kamat nem jár.

A rangsor feljegyzésének az évi 8 százalékos kamat erejéig való korlátozása minden jogi alapot nélkülöz. Téves a megtámadott végzésnek az 1923. évi XXXIX. t. c. 4. §-ára való hivatkozása elsősorban, mert a hivatkozott t. c. csupán a késedelmi kamatokról intézkedik, amint azt a törvény címe is mutatja, („A pénztartozás késedelmes teljesítése esetében a hitelezőt megillető kártérítésről.”) a jelen esetben pedig nem késedelmi kamatokról, hanem szerződési kamatról van szó. Késedelmi kamat az a kamat, amelyet az adós a lejárat után fizet, ha a lejáratkori teljesítést elmulasztja, amivel szemben egy felveendő kölcsönnek a kamata a lejáratig fizetendő kamatot jelenti, tehát szerződési kamatot.

A hivatkozott törvény 1. §-a világosan kimondja, hogy a törvény arra az esetre szól, ha az adós „késedelembe esik”, amikor is „késedelmi kamat helyett” jár a törvény szerinti kártérítés a hitelezőnek. A 2. §. szerint a „lejárat napjától” a tényleges fizetés napjáig jár a törvényben megállapított kártérítés, világos tehát, hogy a lejáratig fizetendő kamatok a törvény nem érinti. A 3. §. ugyancsak a „késedelembe esett” adósról beszél és a 4. §. is kiemeli, hogy a törvény szerinti kártérítés a „késedelmi kamat” pótlására van hivatva.

Az idézett törvény miniszteri indokolása a következőket mondja:

„A javaslat nem helyezi hatályon kívül az uszoratörvénynek, sem a kamatkikötést korlátozó többi törvénynek a rendelkezéseit, hanem csupán a *késedelmi kamatra* vonatkozó törvényes rendelkezése helyébe